

YHDISTYSILTA

25.10.2023

ILLAN ESITYKSET KOOSTEENA

YHDISTYSTEN TUKEMINEN JA YHDISTYSYHTEISTYÖ

Yhdistysilta 25.10.2023

Kehittämispäällikkö Antti Leino
Hallintojohtaja Marjaana Sorokin
Yhteisöllisyyskoordinaattori Riitta Ryhtä

Aikataulu

- 17.00-17.30 Kahvitarjoilu
- 17.30-18.00 Yhteisöllisyyden edistäminen ja yhdistysyhteistyö
 - Antti Leino, Riitta Ryhtä, Tiina Tommila, Marjaana Sorokin, Someron kaupunki
- 18.00-18.30 Salon Sytyn toiminnan esittely
 - Veera Hälli, Salon Syty Ry
- 18.30-19.00 Kylätoiminnan sekä yhdistysten ja kunnan välisen yhteistyön kehittäminen
 - Tauno Linkoranta, Varsinais-Suomen kylät ry
- 19.00-19.30 Leader-yleishyödylliset hankerahoitukset
 - Taina Simola, Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit ry
- 19.30 Tilaisuus päättyy

The word "Somero" is written in a large, black, cursive script font. The letters are thick and connected, with a prominent 'S' that loops around. The text is set against a white background that has a slight drop shadow, making it stand out from the black background of the slide.

YHTEISÖLLINEN SOMERO 2030 KAUPUNKISTRATEGIA

avoimuus

ARVOMME

asiakaslähtöisyys

kehitysmyönteisyys

yhteisöllisyys

ympäristöystävällisyys

VISIONimme

**JOKAINEN TOIMIJA KOKEE
OLEVANSA OSA YHTEISÖÄ, KOKEE
SOMEROLAISUUTTA JA HALUAA
PYSYÄ SOMEROLAISENA**

Tehostetaan yhteisten resurssien yhteistä käyttöä (jakamistalous) mm. yhdyskuntarakenteen suunnittelulla ja toimitilojen käyttöpolitiikalla kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti

1

Hyödynnetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi laajasti Somero-yhteisössä olevaa osaamista

2

Lisätään suunnitelmallisesti paikallisyhteisöjen taloudellista tukea alueen palvelutarjonnan kehittämiseksi - perusteena todennettu vaikuttavuus

3

Vahvistetaan Somero-yhteisöä kehittämällä toimijoiden yhteistyömuotoja ja -rakenteita

4

Painotetaan ylikunnallisen yhteistyön suuntana Salon seutua ja Varsinais-Suomea

5

Edistetään suotuisaa väestökehitystä monimuotoisilla asumismahdollisuuksilla sekä tukemalla asuntokannan uudistumista ja monipaikkaista asumista

6

Tuetaan elinkeinoelämän kehittymistä rakentamalla suunnitelmallisesti Suomen parhaimmiston kuuluvaa yritysilmapiiriä

7

Viestitään näkyvästi Somero-yhteisön vahvuuksista ja mahdollisuuksista

8

Vahvistetaan innostavaa ja kehitysmuotoista, yhteisöllisyydestä voimaa saavaa työyhteisökulttuuria

9

Korostetaan ympäristön merkitystä somerolaisten yhteisenä asiana

10

STRATEGISET TEEMAT

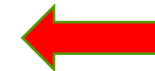
STRATEGISET TEEMAT

KÄRKIHANKKEET

Yhteiset resurssit, yhdyskuntarakenne ja toimitilat	1	Keskustaympäristön kehittämissuunnitelman/ puistostrategian toteutus - Kiiruun kampusalueen tapahtumamallin kehittäminen
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä (HYTE-työ) hyödynnetään laajasti Somero-yhteisössä olevaa osaamista	2	Yhteisöllisen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen HYTE-suunnitelman mukaisesti; aktiivisuuden lisääminen kaikissa ikäryhmissä
Paikallisyhteisöjen taloudellisen tuen lisääminen palvelutarjonnan kehittämiseksi	3	Avustussysteemin uudistaminen
Toimijoiden yhteistyömuotojen ja - rakenteiden kehittäminen	4	Palvelualakohtaiset kaupungin ja muiden yhteisöjen kiinteät yhteistyörakenteet
Ylikunnallisen yhteistyön painopiste on Salon seutu ja Varsinais-Suomi	5	Yhteistyö Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa ja TE-palvelujärjestelmän uudistaminen
Asuntokannan monimuotoisuus, uudistaminen ja monipaikkaisuus	6	Vuokra-asuntokannan laadullinen kehittäminen
Suomen parhaimmiston kuuluvan yritysilmapiirin rakentaminen	7	Elinvoimapolitiittisen ohjelman valmistelu ja toteutus tavoitteen mukaisesti
Näkyvä viestintä Somero-yhteisön vahvuuksista ja mahdollisuuksista	8	Määritellään viestintä- ja markkinointistrategiassa
Innostava ja kehitysmuotoinen työyhteisökulttuuri	9	Juttu tääl onnistuu - yhteisöllinen Somero ("KEVA-hanke")
Korostetaan ympäristön merkitystä somerolaisten yhteisenä asiana	10	Paimionjoen vesistön virkistyskäytön edistäminen

Yhteisöllisyyshanke 09/2022-02/2024

- Someron kaupunki on saanut Kevan työelämän kehittämisrahan hankkeelle:
- **Juttu tääl onnistuu -yhteisöllinen Somero**
- Tavoitteena on kehittää yhteisöllisyyttä niin kaupunkiorganisaatiossa kuin koko kaupungissakin. Kaupunkistrategian onnistumisessa keskeisessä roolissa on henkilöstön ymmärrys siitä, mitä yhteisöllisyys tarkoittaa, mitä hyötyä siitä on ja miten sitä voidaan vahvistaa.

Yhteisöllisyysuhanke 09/2022- 02/2024

- Strategian jalkauttamiseksi **järjestetään työpajoja** henkilöstölle näiden asioiden pohtimiseksi ja kehittämiseksi työyksiköissä ja työyksiköiden välillä sekä koko kaupunkiorganisaatiossa.
- Lisäksi työyksiköistä **valitaan yhteisöllisyysagentit**, joita koulutetaan ja sparrataan tavoitteen eteen työskentelyn ylläpitämiseksi työyhteisöissä. Yhteisöllisyyden lisäämisellä tavoitellaan henkisen hyvinvoinnin lisäämistä, parempaa työntekijäkokemusta ja sitoutumista organisaation, minkä kautta myös sairauspoissaoloja on mahdollista vähentää ja työuria pidentää.
- Järjestetty **lähiesihenkilökoulutuskokonaisuus**-> yhteisöllisyyden johtaminen

Yhteisöllisyysagentit

- Jokaiseen työyhteisöön nimetään yhteisöllisyysagentti, jonka tehtävänä on ylläpitää työyhteisön yhteisöllisyyttä sekä osallistua koko kaupungin yhteisöllisyysagenttiverkoston toimintaan.
- Yhteisöllisyysagentti on henkilö, joka katsoo työyksikköjen toimintaa yhteisöllisyyden näkökulmasta pitäen yllä ja edistäen yhteisöllisyyttä työyksikön sisällä, työyksiköiden välillä sekä koko kaupungin tasolla myös suhteessa asiakkaisiin. Kyse ei ole lisätehtävästä vaan yhteisöllisyyden ajattelutavan ylläpidosta ja edistämisestä ts. lisämauste työyhteisöjen toimintojen kokonaisuudessa.

Yhteisöt ja yhteisöllisyys osana ikääntyvien kotona asumisen tukemista 2022-2023

- Ympäristöministeriön rahoittaman hankkeen tavoitteena oli lisätä asumisen ennakointia ja varautumista sekä löytää uudenlaisia keinoja ikääntyvien kotona asumisen tukemiseksi.
- Hankkeen ensisijaisena tavoitteena oli Someron kaupungin sekä kaupungin alueella toimivien yhdistysten ja yhteisöjen välisen yhteistyön tiivistäminen sekä yhteisöllisyyden hyödyntäminen osana kääntyvien kotona asumisen tukemista.
- Hanke toteutettiin Someron kaupungin ja Someron Vanhaintuki ry:n yhteishankkeena.

Tavoite 1. Yhdistysten, seurakunnan, taloyhtiöiden, kyläyhteisöjen ja vapaaehtoistyön voimavarojen ja osaamisen tunnistaminen osana palvelutuotantoa ja ennaltaehkäiseviä kotona asumisen palveluita

- Yhteistyön ja yhteisöllisyyden kokemuksen syveneminen somerolaisten yhdistysten ja yhteisöjen keskuudessa
- Someron ja Somerniemen seurakuntien tärkeä rooli moniammatillisen yhteistyön ylläpitäjänä sekä tiedonkulun mahdollistajana ja palveluiden jalkauttajana taajama-alueen ulkopuolelle
- Uudenlaisen yhteistyön aloittaminen taloyhtiöiden kanssa
- Yhteistyön aloittaminen kyläyhteisöjen kanssa sekä kyläyhteisöjen yhteisöllisyyden näkyväksi tekeminen ja sen tukeminen
- Vapaaehtoistyön moninaisuuden hyödyntäminen ja vapaaehtoistyöstä tiedottaminen
- Syreenipuiston asuinalueen asukkaiden yhteisöllisyyden vahvistuminen ja yksinäisyyden lievittyminen
- Yhteistyön lisääntyminen kaupungin (hyvinvointialueen) palveluiden ja paikallisten yhteisöjen välillä

Tavoite 2. Yhteisöllisyyden vahvistaminen Somerolla ja yhteisöllisen toimintakulttuurin luominen osaksi ennaltaehkäiseviä palveluita

- Somerolaisten kotona asuvien ikääntyneiden äänen esille tuominen ja osallistaminen
- Yhteisöllisyyden vahvistaminen Somerolla ja toimintakulttuurin luominen osaksi ennaltaehkäiseviä palveluita
- Hanketyöntekijästä Someron kaupungin yhdistyskoordinaattori ajalle 1.7.-31.12.2023.

Tavoite 3. Yhteisöllisten kohtaamispaikkojen luominen ja toiminnan laaja-alainen jalkauttaminen koko kaupungin alueella

- Syreenisalin nimeäminen ja kohtaamispaikan muodostuminen

Kokemukset ja tulosten hyödyntäminen

- Somerolla on vahvaa yhteisöllisyyttä ja tahtotilaa, jonka potentiaalia ei ole tunnistettu riittäväällä tavalla muun palvelujärjestelmän kehittämisen rinnalla.
- Yhdistyksissä, yhteisöissä ja vapaaehtoistyössä tehdään arvokasta työtä.
- Yhteisöllisyyden ylläpitäminen ja jatkokehittäminen edellyttävät myös palkatun työntekijän työpanosta (esim. yhteisöllisyyskoordinaattori)
- Palveluliikenteen/julkisen liikenteen kehittäminen tukemaan osallistumista yhteisölliseen toimintaan myös keskusta-alueen ulkopuolelta
- Suhdeperusteisuus – suhde ensin!

Jatkona vuodelle 2024

- Palvelualakohtaisten kaupungin ja muiden yhteisöjen kiinteiden yhteistyörakenteiden koonti ja käyttöönotto
 - Yhteyshenkilöiden nimeäminen yhdistys- ja yhteisöyhteistyöhön
 - Yhteistyömallien muodostaminen – yhdistystapaamisten jatkaminen
 - Yhdistys- ja yhteisöavustusten kytkeminen strategiaan
 - Yhteisöllisen toimintakulttuurin luominen Someron kaupungin ja yhteistyökumppaneiden kanssa

SOMERON KAUPUNKISTRATEGIAN YTIMESSÄ ON TUNNE SIITÄ, ETTÄ

**JUTTU
TÄÄL
ONNISTUU!**

Hyte- ja yhteisöllisyyden tekijät tällä hetkellä = Hyte-ydintiimi

- Yhteisöllisyyskoordinaattori Riitta Ryhtä 60% työajalla
- Liikunnanohjaaja Eeva-Maija Kara 20% työajalla
- Kasvatuspäällikkö Nina Mäkelä
 - Hyte-työn esihenkilö
- Yhteisökoordinaattori Tiina Tommila

Yhteisöllisyyskoordinaattorin toimenkuva: - osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen

- **Asukkaiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen**
- **Verkostojen rakentaminen ja yhteistyö kaupungin toimialojen sekä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa**
- **Avustusperiaatteiden ja -prosessien kehittäminen (hyte-näkökulma)**
- Digituen koordinointi
- Vanhusneuvoston sihteerin tehtävät
- Vammaisneuvoston sihteerin tehtävät

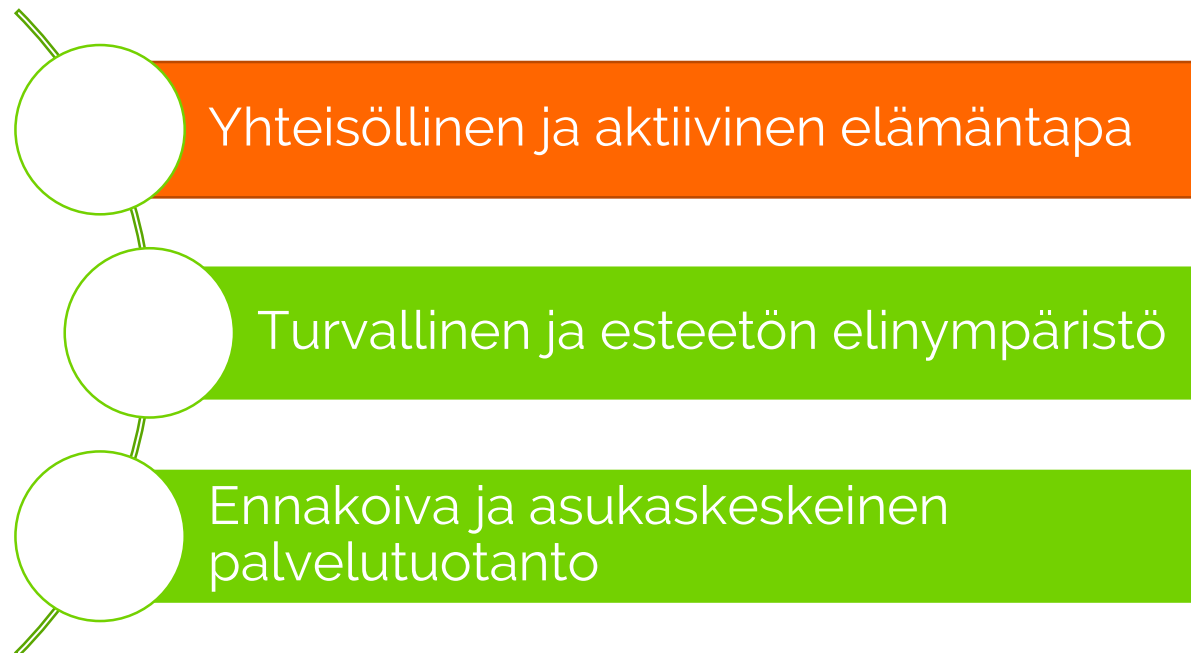
Yhteisöllisyyskoordinaattorin toimenkuva: - hyvinvoinnin edistäminen

- Väestön hyvinvointia ja terveyttä edistävien tavoitteiden toteutumisen sekä toimintaympäristön muutosten seuranta ja analysointi hyte-vaikutusten kannalta
- Hyvinvointikertomusten, -suunnitelmien ja -raporttien valmistelun koordinointi ja laatiminen sekä toimeenpanon tukeminen ja tulosten seuranta (sis. suunnitelman ikääntyneen väestön tukemiseksi)
- Hyte-tiimin ja poikkihallinnollisen hyte-työryhmän toiminnan koordinointi
- Työhyvinvoinnin edistäminen
- Paikallisiin, alueellisiin ja valtakunnallisiin hyvinvoinnin, edistämisen verkostoihin osallistuminen
- Yhdyspintatyö Varhan kanssa (hyte-koordinaattoriverkosto)
- Sisäinen ja ulkoinen hyte-viestintä

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämisen tavoitteet hyvinvointisuunnitelmassa

Hyvinvointisuunnitelman kolme teemaa

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämisen tavoitteet hyvinvointisuunnitelmassa

- **Toimiva yhteistyö yhdistysten ja liikuntaseurojen kanssa**
 - Yhteistyön koordinaatorakenteen luominen (sis. liikuntaseurojen ja -yhdistysten ja kunnan yhteiskokoukset)
 - Luodaan hyte-perusteinen yhdistysten ja liikuntaseurojen taloudellisen tukemisen malli
 - Kehitetään yhteisöllisiä tapahtumia sekä harrastus- ja oppimismahdollisuuksia yhteistyössä yhdistysten ja liikuntaseurojen kanssa. Esim. harrastemessut ja koulutuksen järjestäminen urheiluseurojen ohjaajille.

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämisen tavoitteet hyvinvointisuunnitelmassa

- **Osallisuuden lisääminen**

- Laaditaan osallisuussuunnitelma
- Palvelumuotoilun, asukasraatien ja kuntalaiskyselyiden käyttöönotto palveluiden kehittämisessä

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämisen tavoitteet hyvinvointisuunnitelmassa

- **Koulujen ja muiden soveltuvien kaupungin tilojen avaaminen asukkaiden harrastus- ja tapaamispaikoiksi**
 - Laaditaan toimintaperiaatteet ja ohjeet sekä määritellään vastuuhenkilöt koulujen ja muiden sivistystoimen tilojen yhteiskäytölle ja ulkopuolisille vuokraukselle sekä otetaan käyttöön sähköiset varauskalenterit
 - Otetaan asukkaiden käyttöön aamusta iltaan käytössä oleva "olohuone"
 - Annetaan liikuntatiloista myös päivävuoroja ikääntyneiden käyttöön
 - Järjestetään ulkoliikuntatapahtumia yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa

Ilmoita yhdistyksesi Someron kaupungin yhdistysrekisteriin

Kaupunki menestyy,
jos se pystyy luomaan asukkaiden
vuorovaikutusta!

Tulevaisuudentutkija Ilkka Halava

Leader-kehittämishankerahoitus 2023-2027

LEADER

Jokivarsikumppanit

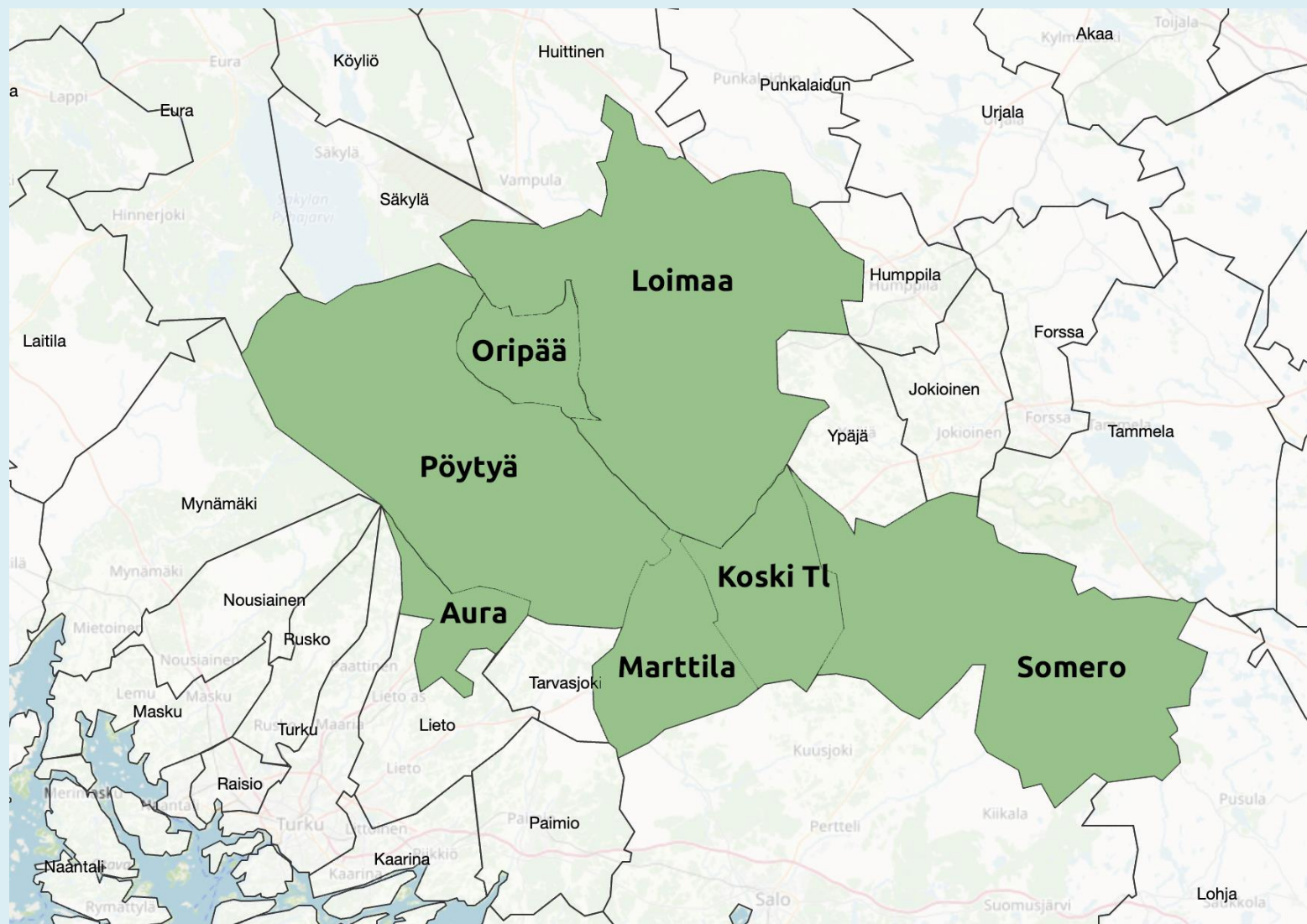
maaseutu.fi

Mitä Leader on?

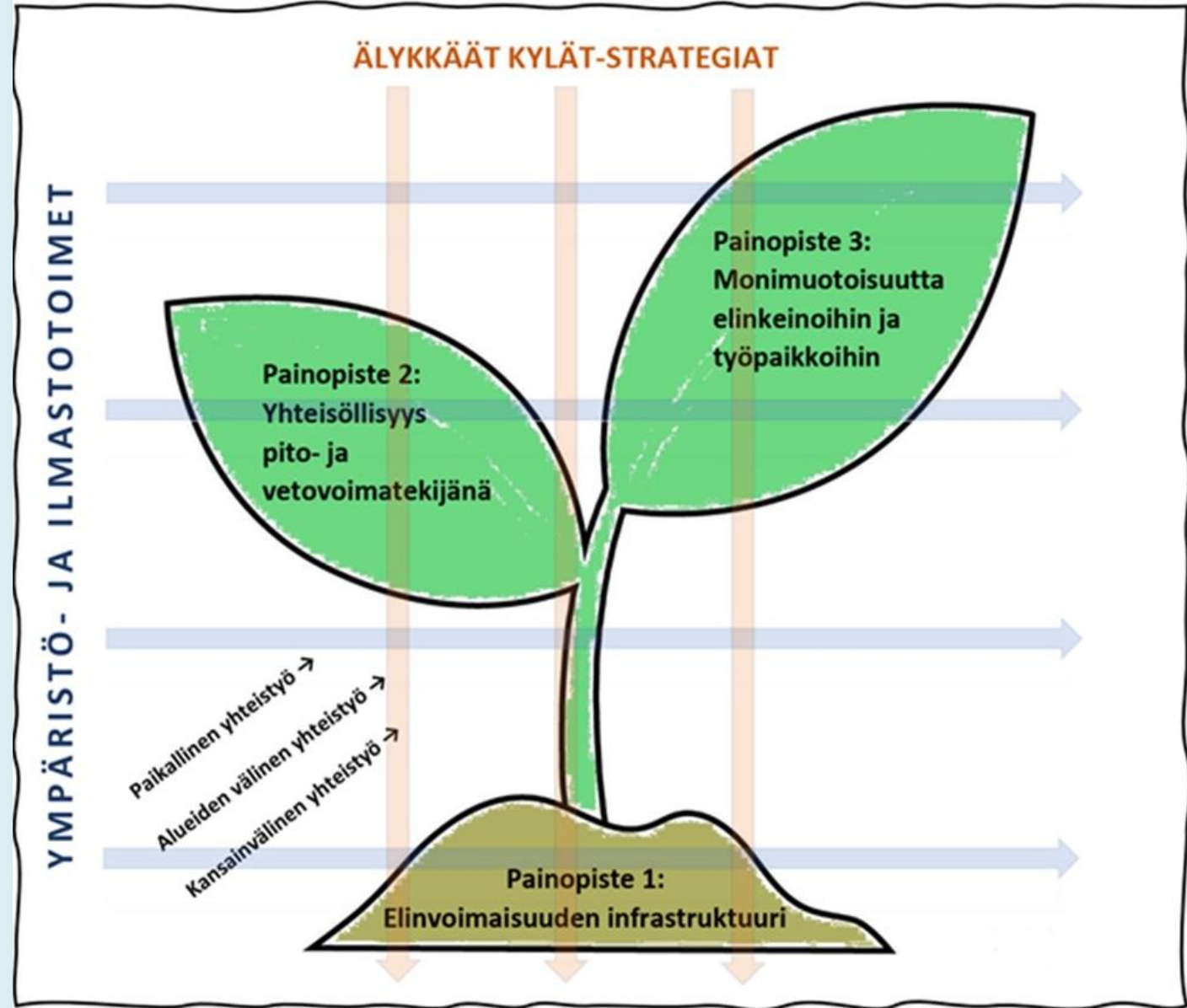
- Leader-toiminnalla eli yhteisölähtöisellä paikallisella kehittämisellä toteutetaan osaltaan **Suomen CAP-suunnitelmaa**. (EU:n CAP = Common Agricultural Policy => suomeksi YMP = Yhteinen maatalouspolitiikka)
- **Paikallisilla toimilla** parannetaan maaseudun elinvoimaisuutta, kehitetään paikallisia palveluja ja elinkeinoja, tuetaan mikroyrityksiä ja yrittäjyyttä ja lisätään osallisuutta, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
- **Leader-toiminta on ihmisten ja yhteisöjen aktivointia ja neuvontaa sekä rahoitusta ideoiden toteuttamiseksi.**
- Leader-toiminnan julkisesta rahoituksesta 43 prosenttia tulee EU:lta, 37 prosenttia valtiolta ja 20 prosenttia Leader-alueiden kunnilta.
- **Leader-ryhmät rahoittavat oman paikallisen kehittämisstrategiansa mukaisia kehittämishankkeita ja yritystukia.**
- Suomessa Leader-ryhmiä 53 kpl (= yli 90% Suomen maaseudusta katettu Leader-toiminnalla) ja EU:n maissa Leader-ryhmiä yli 2200 kpl yhteensä.
- **Leader-ryhmän hallitus päättää** hankerahoituksen puoltamisesta hankehakemuksien käsittelyssä

Leader Jokivarsikumppanien alue

- Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit ry vuodesta 1997
- Toimialue 7 kuntaa
- Koko toimialueella n. 41.500 asukasta
- Hallituksessa 9 henkilöä
- Hankkeille ja yritystukiin jaettavana 4,2 milj. € vuosiksi 2023-27

JOKIVARSIKUMPPANIEEN PAIKALLISEN STRATEGIAN PAINOTUKSET

KEHITTÄMISVOIMAA
MAASEUDUN YTIMESTÄ -
Leader Jokivarsikumppanien
paikallinen strategia
vuosille 2023-2027

KEHITTÄMISVOIMAA MAASEUDUN YTIMESTÄ - Strategian painopisteet

1. Elinvoimaisuuden infrastruktuurin -painopisteen tavoitteena

- vahvistaa siitä fyysistä ympäristöä, jonka avulla alueen elinvoimaisuutta kehitetään.
- Toteutetaan niitä toimenpiteitä, joissa kunnostetaan ja rakennetaan elinvoimaisuuden kannalta tärkeitä tiloja, reittejä ja kohteita.

2. Yhteisöllisyys pito- ja vetovoimatekijänä -painopisteen tavoitteena

- vahvistaa olemassa olevia ja kehittää uusia toiminnan muotoja, joiden lähtökohtana on alueen asukkaille mielekkään toiminnan luominen.
- toteutetaan toimenpiteitä, joiden kautta alueen asukkaiden mahdollisuudet itselleen mielekkääseen toimintaan ja itsensä kehittämiseen lisääntyvät ja uusiutuvat.

3. Monimuotoisuutta elinkeinoihin ja työpaikkoihin - painopisteessä tavoitteena

- vahvistaa olemassa olevien yritysten toimintaa ja edistää uusien yritysten syntymistä.
- vahvistetaan yrittäjyyteen liittyvää neuvontaa ja luodaan mahdollisuuksia yrittäjyyspolkuihin.
- laajentaa yritystoiminnan mahdollisuuksia tukemalla mm. osa-aikayrittäjyyttä ja pienten maatilojen kokeiluhankkeita.
- yhdistyksiä tuetaan niiden suunnitellessa ja aloittaessa uutta palvelutoimintaa.

Maaseudun kehittämishankkeet

- **Koulutushankkeet**
- **Tiedonvälityshankkeet**
- **Yhteistyöhankkeet**
 - Vähintään kahden toimijan yhteistyöhankkeet
 - Vähintään kolmen toimijan yhteistyöhankkeet (yritysryhmät)
- **Investointihankkeet**
 - Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit
 - Investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
- **Pienhankkeet -> alle 8.000 € Leader- hankkeet**

Uutta vuodesta 2023 lähtien:

Entistä enemmän rahoitetaan ilmasto- ja ympäristöasioihin liittyviä hankkeita

Lisäksi painotetaan osaamista ja digitalisaatiota edistäviä hankkeita

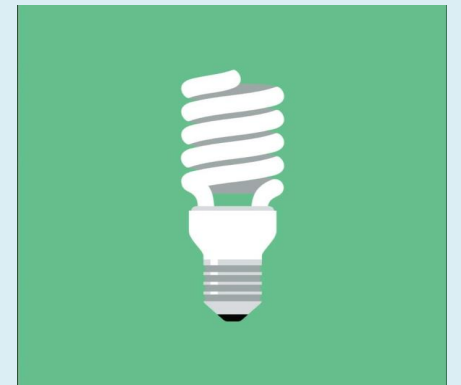

Koulutus- ja tiedonvälityshankkeet

Koulutuksessa on monipuoliset mahdollisuudet

- Koulutushankkeiden kohderyhmänä ovat maaseudun yrittäjät ja yhteisöt sekä viljelijät
- Koulutus voi olla ryhmiä, täsmäkoulutuksia tai laajempia kokonaisuuksia
 - ammatillista koulutusta ja taitojen hankkimista, mukaan lukien koulutuskurssit, työpajat ja valmennus.
- Koulutushankkeiden aiheina voivat olla muun muassa :
 - Ilmasto- ja ympäristöasiat
 - Digitalisaatio
 - Energiantuotanto ja käyttö sekä energiansäästö
 - Uusin tutkimustieto.

Tiedonvälityshankkeet tavoittelevat koulutushankkeita laajempia yleisöjä

Uutta vuodesta 2023 alkaen: Tiedonvälityshankkeessa voidaan laatia tai päivittää tärkeiden alueiden suojele-, hoito- ja käyttösuunnitelmia, tehdä maaseudun palvelujen esiselvityksiä, toteutettavuustutkimuksia ja luontoarvoiltaan merkittävien alueiden käyttösuunnitelmia.

Tiedonvälityshankkeiden aiheina voivat olla:

- Ilmasto- ja ympäristöasiat, kuten ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
- Digitalisaation hyödyntäminen
- Uusiutuvan energian tuotanto ja käyttö sekä energiansäästön mahdollisuudet
- Kiertotalous, kestävä tuotanto ja toiminta
- Vesienhoito, luonnon monimuotoisuus ja geneettinen monimuotoisuus
- Uudet ratkaisut ja toimintamallit

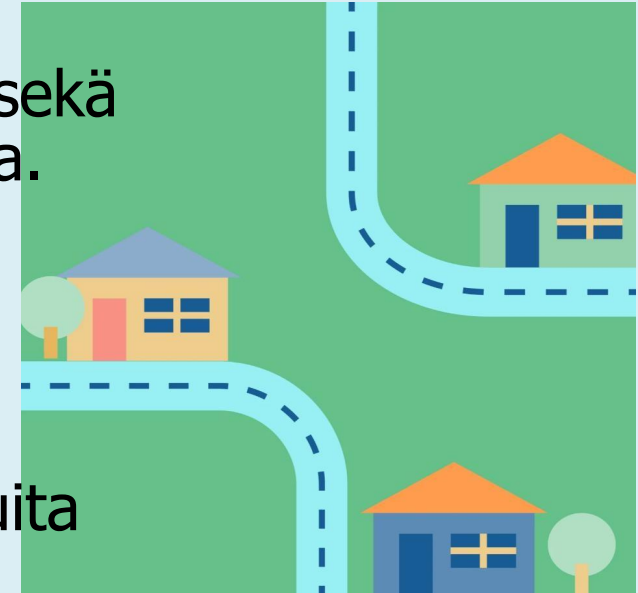

**Yritysten, elinkeinojen ja
maaseudun palvelujen
kehittämisen yhteistyöhankkeet**

**Yleishyödylliset investoinnit
maaseudun toimintaympäristön
kehittämiseksi**

Maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön yhteistyöhankkeet

- Hankkeilla turvataan ja kehitetään maaseudun **palveluja** sekä uudistetaan ja monipuolistetaan maaseutualueiden taloutta.
- Hankkeella voidaan esimerkiksi:
 - Luoda biotaloudesta työllisyyttä ja kasvua
 - Hyödyntää digitalisaation mahdollisuuksia
 - Kehittää matkailua ja luontopohjaisia hyvinvointipalveluita
 - Lisätä yhteistyötä ja kehittää uusia ratkaisuja.
- ***Leader-hanke esimerkiksi: kesäkioski kylälle, kylätalon pihalle yhteinen pelikenttä, uimarannalle lisää välineitä, matkailulla yhteistyötä kylälle, kesäteatterin kunnostus, kotiuttamishanke maahanmuuttajien perheille...***

Yleishyödylliset investoinnit maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämiseen

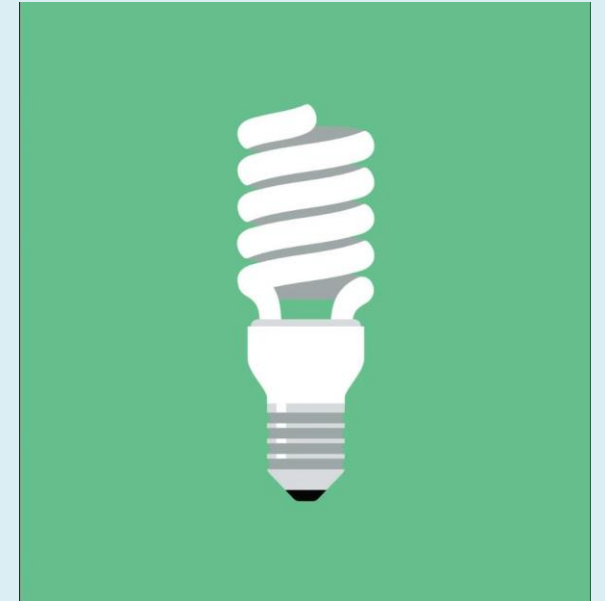
Hankkeessa voidaan toteuttaa esimerkiksi

- etätyöpiste tai yhteiskäyttöinen työtila tai muu **monipaikkaisuutta** tukeva investointi
- reitistö, laavu, liikuntapaikka, leikkipuisto tai muu **virkistysmahdollisuuksia** parantava investointi
- pienimuotoinen **vesihuoltohanke**
- esimerkiksi remontti tai muu investointi, joka parantaa **turvallisuutta tai esteettömyyttä**.
-
- ***Leader-hanke esimerkiksi: Kylätalon kunnostus / osaremontointi, inva-WC:t, kuntoportaat, ...***

Ilmasto- ja luonnonvarayhteistyöhankkeet

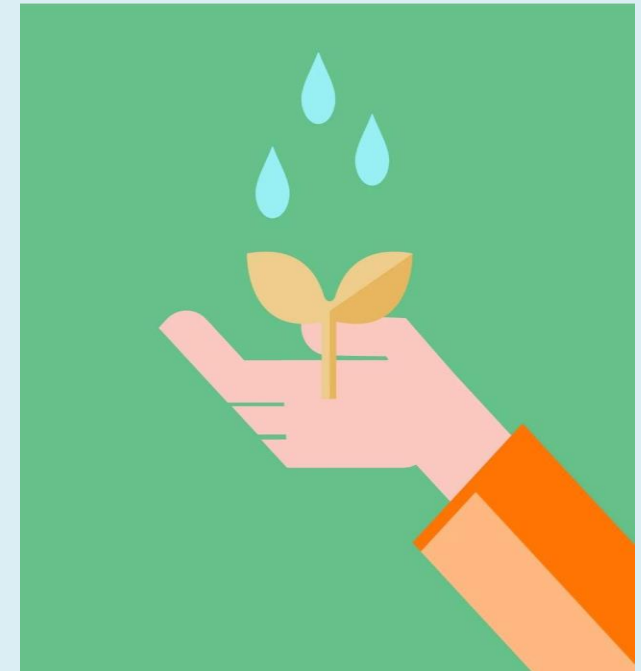
- lisätään **ilmastonmuutokseen liittyvää asiantuntemusta**, riskien ja sopeutumistarpeiden ja keinojen tunnistamista
- edistetään resurssi- ja materiaalitehokkuutta, esimerkiksi energian käytön tehostamista, ruokahävikin vähentämistä, energiaa säästävää liikkumista ja kestäväää kulutusta
- lisätään asiantuntemusta ja yli sektorirajojen tapahtuvaa yhteistyötä sekä **luonnonvarojen että luonnon monimuotoisuuden** osalta
- ***Leader-hanke esimerkiksi => Kylän kukkaketojen viljely ja alueiden hoito yhdessä paikallisten asukkaiden kanssa, kiertotalouden neuvontahanke***

Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon

INVESTOINNELLA

- edistetään ja parannetaan **vesiensuojelun tilannetta**
- vahvistetaan yhteistyötä ja verkostoitumista
- kehitetään ja pilotoidaan uusia menetelmiä, työkaluja ja toimintatapoja **pienten vesialueiden, rakennettujen vesiensuojelukosteikkojen ja muiden alueiden ja maaperän hoidossa ja kunnostamisessa.**
- ***Leader-hanke esimerkiksi => kosken ennallistaminen/ kunnostus, kosteikon rakentaminen***

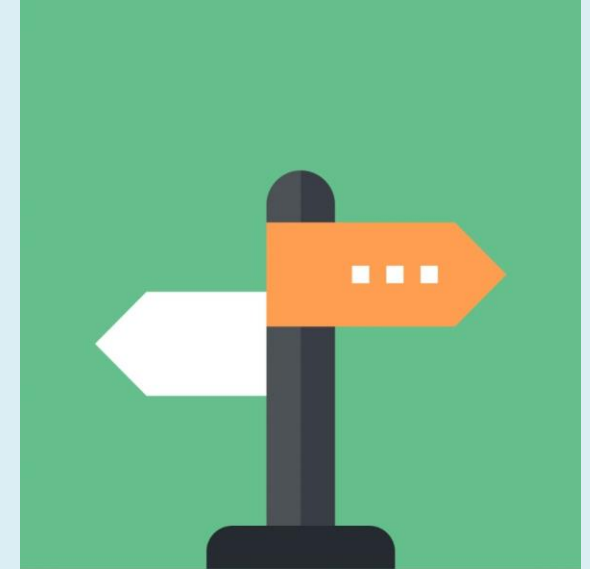

Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi

Hankkeilla luodaan ja parannetaan

- maaseudun **maisemanhoitoa**
- **kylämaisemien ja luonnon monimuotoisuutta**
- **ekosysteemipalveluja.**
- Tuettavat kohteet lisäävät maaseutualueen vetovoimaa ja virkistyskäyttömahdollisuuksia.

- ***Leader-hanke esimerkiksi => luontopolun kunnostus, puistoalueen perusparannus, uimarannan kehittäminen ja kunnostus, kukkaketoja kyläkeskukseen, yms.***

Valmisteluraha

Uutta vuodesta 2023 lukien: Valmisteluraha

- **Yhteistyöhankkeen valmisteluun 5.000** euroa, vakioitu kertakorvaus
- Valmistelurahaa voi saada yritys- tai viljelijäryhmähankkeiden, tuottajaorganisaatiohankkeiden, *EIP*-hankkeiden ja ***Alykkäät kylät***-hankkeiden valmisteluun.
- Ehtona valmistelurahan myöntämiseen on hakijan/ryhmän aito pyrkimys kehittämiseen. Valmistelurahalla voi selvittää, onko hankkeelle onnistumisen edellytyksiä, tehdä hankkeen "markkinakartoituksen".
- Valmistelurahan tuloksena syntyy tulevaa yhteistyötä ohjaava **aiesopimus**, kumppanuus
 - Idean muotoilu
 - Kumppaneiden hakeminen, kumppanuuksien tunnustelu
 - Konkretisointia, tavoitteen asettelua
 - Viestintää, verkostoitumista, osallistamista
- Jos idea ei toimi, tuloksena **raportti** syistä, miksi hanke ei onnistu.

Älykkään kylän mahdolliset vaiheet:

Valmisteluraha (tarvittaessa)

Päähanke / strategiahanke

Suunnitelmaa toteuttavat toimet
(esim. investoinnit)

***Älykkäät kylät* -yhteistyöhanke**

- Tukea voi saada kyläyhdistys tai muu kylän toimija, yhdistys, osuuskunta, kunta
- ***Älykkäät kylät* -hankkeessa vähintään kaksi toimijaa etsii yhdessä ratkaisua haasteeseen.** Toimijat voivat olla esimerkiksi kyliä tai vaikkapa kylä ja kehittäjäorganisaatio yhdessä.
- Uudistumista, uusia ratkaisuja, rohkeita kokeiluja, uusia kumppanuuksia, verkostoitumista niin aluetasolla kuin valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin.
- Tukea voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Useamman vuoden hankkeita, suunnitelmallista toimintaa ja konkreettisia toimia, investoinnit rahoitetaan erikseen.

***Älykkäät kylät* -hankkeet edistävät taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä innovaatioita yhteistyön kautta.**

Pienhankkeet (Leader)

Uutta vuodesta 2023 lukien: Pienhankkeet

- Pienhankkeita voi hakea **vain Leader-ryhmien** rahoituksesta.
- Voi olla joko **kehittämishanke** tai **investointi**.
- Kokonaiskustannukset korkeintaan **8 000** euroa.
- Pienhankkeen menettelyt ovat kevennettyjä mm. hankesuunnitelman ja valintakriteerien osalta.
- Kertakorvausmenettelyt käytössä

Tuen hakeminen

Leader-hanketuen hakuvaiheita 1/2

1. Yhdistyksen toimijoissa syntyy uusi idea, kehittämisen tai investoinnin tarve => hakija tekee hankkeesta alustavat suunnitelman ja arvion kustannuksista => yhteys Jokivarsikumppanien työntekijöihin
2. Jokivarsikumppanit antaa neuvoja hankesuunnitelman, kustannusarvion ja hankehakemuksen laadintaan.
3. Hakemus tehdään aina Hyrrä-asiointijärjestelmässä. Järjestelmän käyttöä varten yhdistykselle tarvitaan Suomi.fi-valtuus, jolla haetaan käyttöoikeutta Hyrrä-asiointia varten. Kaikki käsittely on sähköistä.
4. Hyrrässä hakemus täytetään lomakkeelle, jossa paljon kysymyksiä, Hyrrä itsessään neuvoo täydentämään tietoja, yms.
5. Kun hakijalla on hakemuksessa kaikki tarvittavat tiedot ja liitteet, hakemus lähetetään Leader-ryhmään eli saatetaan vireille. Hanke on tukikelpoinen vain, mikäli sitä ei ole aloitettu ennen kuin hanke on vireillä. On myös suositeltavaa, että hanketta ei aloiteta ennen kuin Jokivarsikumppanien hallitus on käsitellyt hankkeen.

Leader-hanketuen hakuvaiheita 2/2

6. Jokivarsikumppanien hallitus käsittelee kaikki yhden valintajakson aikana saapuneet hakemukset samalla kertaa ja tekee päätökset hakemusten puoltamisesta tai hylkäämisestä sekä tuen määrästä. Valintajaksojen ajankohdat ilmoitetaan etukäteen. Uusi valintajakso alkaa heti kun edellinen on päättynyt.
7. Usein hankkeita joudutaan täydentämään, hakemuksen palautus Leader-ryhmästä hakijalle takaisin, täydentäminen, uudelleen lähettäminen, jne.
8. Jokivarsikumppanit siirtää hankkeet ELY-keskuksen käsiteltäväksi. ELY-keskus tekee hankkeisiin nk. laillisuustarkastelun ja virallisen päätöksen. ELY-keskus mm. arvioi kustannusten kohtuullisuutta ja yritystukien osalta kilpailutilannetta.
9. Hanke saa virallisen ja lainvoimaisen hankerahoituspäätöksen. Lukekaa päätös aina tarkkaan, päätös sisältää usein hakijaan ja hankkeeseen liittyviä erityisehtoja sekä ohjeet mm. maksun hakemiseen.
10. Hankkeet toteutetaan aina ensin hakijan omalla rahoituksella ja maksatusta haetaan ELYstä hanketyypistä riippuen joko toteutuneita kustannuksia vastaan tai kertakorvauksena hankkeen valmistumisen jälkeen.

KIITOKSET !

Leader Jokivarsikumppanit:
Taina Sainio, toiminnanjohtaja
Taina Simola, hankeasiantuntija

TOIMISTO
Auranmaan Taitotalo, Pöytyä
www.jokivarsi.fi
etunimi.sukunimi @ jokivarsi.fi

YHDISTYSILTA 25.10.2023

Someron kaupungintalon
valtuustosali

Salon Syty ry esittäytyy

*Toiminnanjohtaja
Veera Hälli*

Salon
SYTY
ry

www.salonsyty.fi

Varsinais-Suomen järjestökenttä 2023

Sote-yhdistyksiä ja sote-säätiöitä yhteensä **938**

Sote-järjestöt:	Yhdistyksiä	Säätiöitä
Aura	7	
Kaarina	34	2
Kemiönsaari	24	2
Koski Tl	6	
Kustavi	3	1
Laitila	19	
Lieto	21	2
Loimaa	35	2
Marttila	5	
Masku	14	1
Mynämäki	14	1
Naantali	26	2
Nousiainen	6	1
Oripää	6	
Paimio	18	2
Parainen	43	2
Pyhäranta	5	
Pöytyä	16	
Raisio	29	1
Rusko	12	1
Salo	108	4
Sauvo	4	
Somero	17	
Taivassalo	6	
Turku	362	37
Uusikaupunki	28	3
Vehmaa	6	
Yhteensä	874	64

Yhdistykset: PRH yhdistysrekisterin sote-yhdistykset + SPR paikallisosastot ja piirit. Säätiöt: PRH säätiörekisterin sote-säätiöt.

Järjestömuotoiset palveluntuottajat

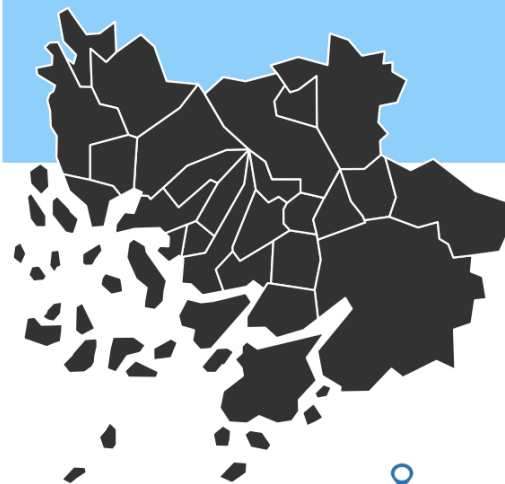
Terveyspalvelut
5 järjestöä
5 toimintayksikköä

Sosiaali- ja
varhaiskasvatuspalvelut
23 järjestöä
37 toimintayksikköä

Valvira: Yksityiset sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajat

Kaikkien alojen yhdistyksiä yhteensä **9025**

Kaikkien alojen säätiöitä yhteensä **244**

Järjestöjen sote-muutostuki

Jäsenjärjestöt

- *Korento ry / Gynekologinen potilasjärjestö*
- *FinFami – Salon seudun mielenterveysomaiset ry*
- *IBD ja muut suolistosairaudet ry*
- *L-S Allergia- ja Astmayhdistys ry*
- *L-S Kilpirauhasyhdistys ry*
- *L-S Lihastautiyhdistys ry*
- *L-S Neuroyhdistys ry / Salon Neuroryhmä*
- *L-S SYLI ry*
- *L-S Syöpäyhdistyksen Salon Seudun paikallisosasto*
- *Mielenterveysyhdistys Salmi ry*
- *MIELI Salon Mielenterveys ry*
- *Perniön-Särkisalons Sydänyhdistys ry*
- *Salon alueen koulutetut kokemusasiantuntijat ry*
- *Salon AVH-kerho*
- *Salon Diabetes ry*
- *Salon Hengitysyhdistys ry*
- *Salon Invalidit ry*
- *Salon Kehitysvammaisten Tuki ry*
- *Salon Klubitalo*
- *Salon Kuuloyhdistys ry*
- *Salon Luustoyhdistys ry*
- *Salon Muistiyhdistys ry*
- *Salon Näkövammaiset ry*
- *Salon Omaishoitajat ry*
- *Salon Reumayhdistys ry*
- *Salon seudun ADHD-yhdistys*
- *Salon Seudun Keliakiayhdistys ry*
- *Salon seudun Munuais- ja maksayhdistys ry*
- *Salon seudun Parkinson-kerho*
- *Salon Seudun Psoriasis-yhdistys ry*
- *Salon Sydänyhdistys ry*
- *Suomen Kipu ry – Salon aluejaosto*
- *Suur-Salon Selkäyhdistys ry*
- *Särkisalokotiyhdistys*
- *Turun CP-yhdistys ry*
- *Turun Seudun Epilepsia-yhdistys ry*
- *Turun Uniyhdistys ry*

Nettisivuiltamme löydät linkit jäsenyhdistystemme [www-sivuille](http://www.salonsyty.fi)
www.salonsyty.fi

Yhdessä olemme enemmän.

Hallitus

Puheenjohtaja:

Maija Iltanen

L-S Syöpäyhdistyksen Salon paikallisosasto

Jäsenet:

Riitta Laajasuo

Salon Kuuloyhdistys

Elina Vesa

Salon Hengitysyhdistys

Heikki Rämö

Salon Kehitysvammaisten Tuki

Satu Suominen

Salon Psoriasisyhdistys

Pirjo Virtanen

Salon Invalidit

Päivi Vigg

Salon Näkövammaiset

Varajäsenet:

Raija Aaltonen

Salon Diabetesyhdistys

Marja Lehtonen

Salon Sydänyhdistys

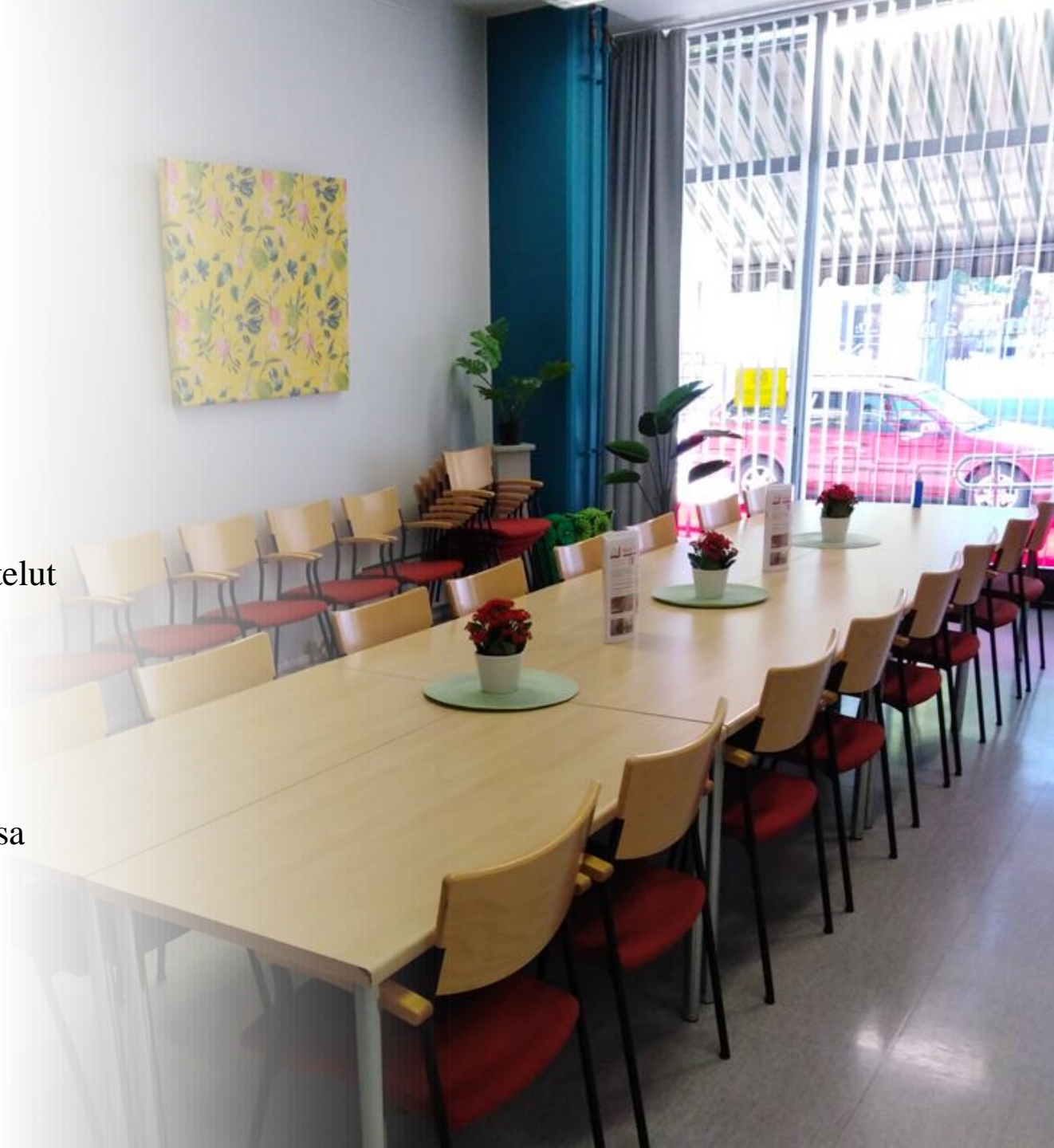
Salon Syty ry –

Salon seutukunnalla toimivien vammais- ja potilasjärjestöjen yhdistävä tekijä

Yhteinen ”kotipesä”

- Esteettömät kokoontumistilat (Helsingintie 6)
- Kokous- ja keittiövarustelut
- Yhdistystoimisto
- Säilytystilat / Kaappila
- Potilas- ja vammaisyhdistysten toiminnan keskus Salossa

Tukea, tietoa ja taitoa yhden oven takana

- Yhdistysten digituki
- Toimistopalvelut, postitus
- Kopiointi ja tulostaminen
- Koulutus
- Ajankohtaisinfot
- Vapaaehtoisten virkistystoiminta
- Ohjaa vertaistukea tarvitsevan toiminnan pariin

Yhdistysten yhteinen edunvalvonta ja vaikuttamistyö

- Pienten paikallisyhdistysten puolesta puhuja
- Laajat yhteistyöverkostot
- Tiedonvälitys ja viestintä
- Jäsenyhdistysten keskinäisen yhteistyön lisääminen

varha Varsinais-Suomen
hyvinvointialue
Egentliga Finlands
välfärdsområde

**SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS**

Toimintaamme rahoittaa

- Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA
- V-S Hyvinvointialue
- Jäsenmaksut
- Vähäinen oma varainhankinta

DIGI-PYSÄKKI

Kaikille avoimella ja maksuttomalla Digi-pysäkillä saat neuvoja tietokoneiden ja mobiililaitteiden käyttöön **Ma-Pe klo 9-15.**

Ajanvaraukset ja lisätiedot:

Digi-pysakki@salonsyty.fi
p. 044 781 1475

Varhan alue 6, Salo ja Somero

- Salolaisten ja somerolaisten sote-järjestöjen yhteistyömahdollisuudet?
- Voisiko yhteisen sateenvarjon alla toimiminen olla hyödyllistä?

Kiitos!

veera.halli@salonsyty.fi, 0400 752611

Kylätoiminnan sekä yhdistysten ja kunnan välisen yhteistyön kehittäminen

Tauno Linkoranta

Varsinais-Suomen Kylät ry

25.10.2023 Somero

Varsinais-Suomen Kylät
Egentliga Finlands Byar

Kylätoiminnan toimintaympäristö

VARSINAIS-SUOMI

Noin 300 kylätoiminnallista kylää – **mutta mikä on kylä?**

Valtakunnallisia tunnustuksia: Teijon alue, Untamala, Santtio, Kaivola...

Kaksikielisyys, kulttuuri, matkailu, tapahtumat...

Kylieneuvottelukunnat

Kuntien yhdistysohjelmat

Varsinais-Suomen
vuoden kylä -kilpailu

VARSINAIS-SUOMEN KYLÄT RY

Osa Suomen Kylät ry -verkostoa

Perustettu v. 2000

Useimmiten kaksi työntekijää

Neuvontaa, koulutusta, tiedottamista, asiantuntijuutta

Rahoitus: valtionapu, Leader, ELY, SKR, Museovirasto, säätiöt

<https://www.vskylat.fi/tyokalupakki/omat-julkaisut/>

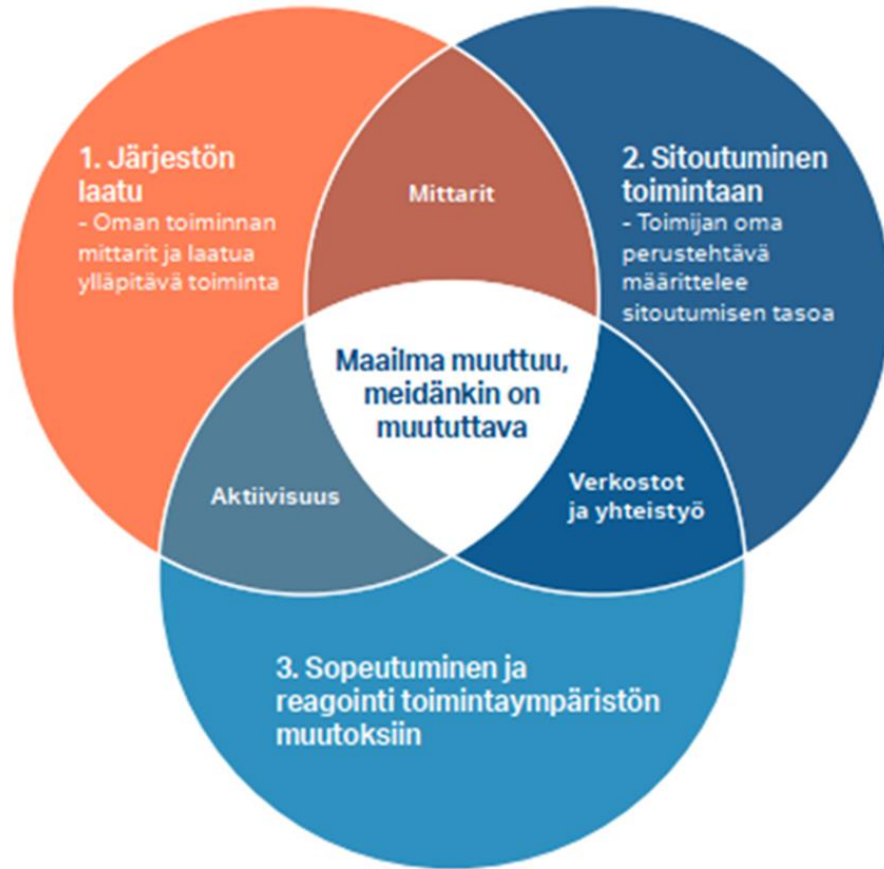
1. Yhteisölliset tilat – mallitiloja ja -taloja

- Kylän yhteinen tila – sosiaalinen kestävyys
- Kulttuuriympäristöarvot – kulttuurinen kestävyys
- Ylläpitokulut -taloudellinen kestävyys
- Energiaremontit ja kunnostus – ekologinen kestävyys
- Kohti kumppanuuksien aikaa?
Monipalvelupiste, matkailu, turvallisuus...

2. Osaavaa ja kestäväää toimintaa kylillä

 Varsinais-Suomen Kylät
Egentliga Finlands Byar

 Aura

TAPAHTUMAN JÄRJESTÄJÄN KOULUTUS

KE 9.3. KLO 18-19.30 VERKOSSA

Auran kunta ja Varsinais-Suomen Kylät järjestävät yhteistyössä kaikille tapahtuman järjestämisestä kiinnostuneille tahoille koulutustilaisuuden, jossa kuulija saa infoa erityisesti tapahtuman järjestämisen luvista ja turvallisuusvaatimuksista eri asiantuntijoiden kertomana. Mukana tilaisuudessa ovat poliisi, pelastuslaitos sekä elintarvikeviranomaiset.

Ilmoittaudu etukäteen viimeistään 8.3. linkistä
<https://bit.ly/tapahtumanjärjestäjänkoulutus>
Toimitamme osallistumislinkin ennen tilaisuutta.
Tervetuloa!

TULEVAISUUS TULEE KYLÄÄN

- YHDISTYKSET MUKANA MUUTOKSESSA -

SALON KANSALAISOPISTOLLA (YHÄISTENTIE 2, SALO)
TIISTAINA 6.11.2018 KLO 17.30 - 20.30

Elinvoimaisen kyläyhteisön reseptiä työstämässä järjestötutkija ja kouluttaja Juha Heikkala sekä tietokirjailija ja kyläaktiivi Juha Kuisma.

Illan aikana pohditaan mm. vapaaehtoistoiminnan tulevaisuutta ja kylä ekologisen kätevyyden edistäjänä.

Tilaisuus on ilmainen ja avoin kaikille. Kahvitarjoilu. Ilmoittautumiset kahvituksen vuoksi 1.11. mennessä: Tauno Linkoranta, 044-303 9990, tauno.linkoranta@vskylat.fi

Tilaisuuden järjestävät Leader Ykkösakseli ja Varsinais-Suomen Kylät ry Kylän kestävyyspolku -hanke

  Varsinais-Suomen Kylät ry
Egentliga Finlands Byar rf

 maaseuturahasto

3. Kylän identiteetti

Paranna yhdistyksesi digitaalista näkyvyyttä!

Työpajat 10.5. tai 22.5.

Lisätiedot ja ilmoittautuminen
bit.ly/digiby-kimitoon

Myydään kylä!

Brändäämällä kylä kiinnostavaksi

WEBINAARI
TO 14.9. KLO 18-19.45

KYLÄN HISTORIA ELÄVÄKSI -ILLAT

KYLÄN HISTORIA ELÄVÄKSI I
Aika: 15.3.2017 klo 18.00-20.30
Paikka: Navetta/Pitopalvelu Mattila, Liukolantie 124, Rusko

- * Littoisten verkatehdasmiljö - muistitiedosta matkailutuotteisiin Eeva Turpeinen/Kyläyhdistys Emma ja Anselmi ry
- * Elävä museo - seudun vetovoimatekijä John Björkman/Varsinais-Suomen maakuntamuseo
- * Kylämatka -esitysarja - kotiseudun tarinat luovan toiminnan keskiössä Venla Luoma/Framil ry
- * Kivityön historiaa Tummamäen luontopolulla Ritva Seppälä/Lahdingon kyläyhdistys ry

KYLÄN HISTORIA ELÄVÄKSI II
Aika: 27.4. klo 18.00-20.30
Paikka: Suomen maatalousmuseo Sarka, Vanhankirkontie 383, Loimaa

- * Kylän menneisyys muuntuu moneksi Elsa Hietala/Suomen maatalousmuseo Sarka ja Haara-Onkijoen kyläyhdistys ry
- * Eksyssuolta Asemalle - tarinasta kuunnelmaksi Ulla Kasikiluoto/Suomen Kuunnelmayhdistys ry
- * Oi hollil! - vanhan maatalouden ja koneiden lumo Pekka Mäkilä/Mäkilän traktorimuseo
- * Maaseudun helmien jäljillä Hannu Tuominen/tietokirjailija

Tervetuloa!

Ilmoittaudu mukaan s. äitään 13.3. mennessä ja 2. äitään 24.4. mennessä
Tauno Linkoranta, 044-303 9990/ 044-533 4750, tauno.linkoranta@vskylat.fi

4. Kylä-kunta-maakunta: yhteistyötä ja kumppanuuksia

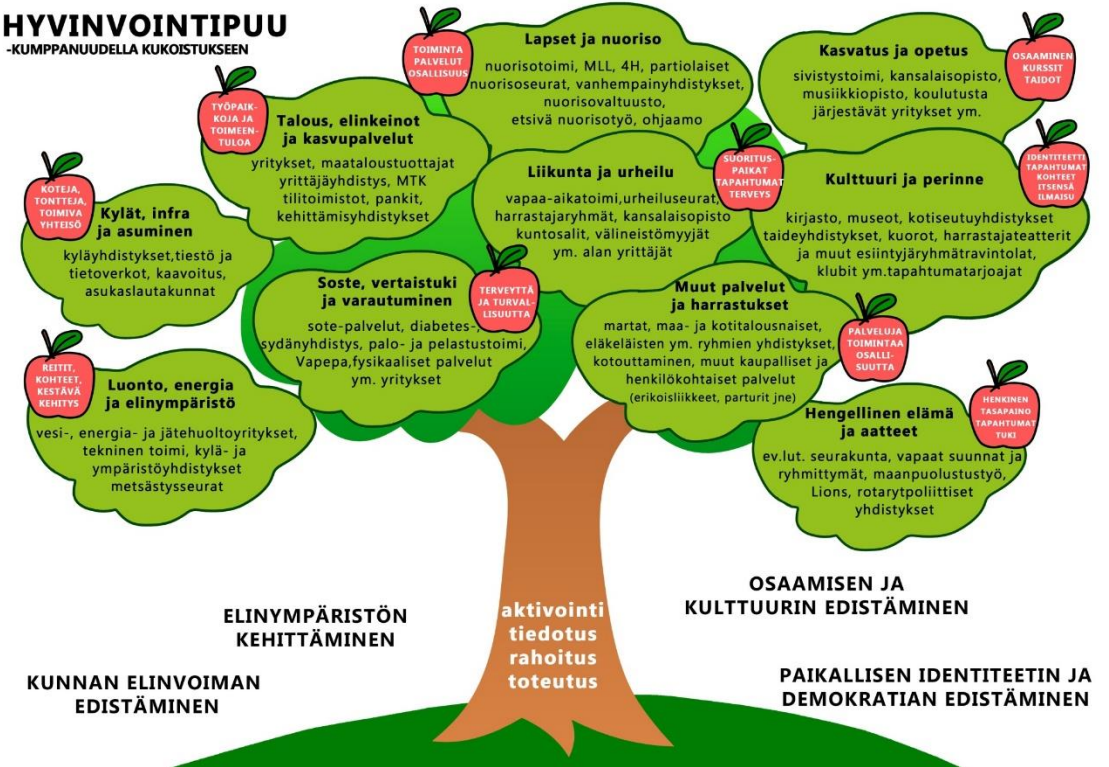
Pidetään kaikki mukana!

Varsinais-Suomen järjestöyhteistyön tiekartta 2023–2025

HYVINVOINTIPUU

-KUMPPANUUDELLA KUKOISTUKSEEN

Mikä ihmeen kunnallinen yhdistysohjelma?

Yhdistysohjelmassa mietitään ja kirjoitetaan yhdessä auki ne tavoitteet ja toimenpiteet, miten **yhteistyötä**

- julkisen sektorin (*kunnan ja seurakunnan?*) sekä
- kolmannen sektorin (*yhdistysten ja järjestöjen*) välillä halutaan omalla paikkakunnalla pitkällä tähtäimellä kehittää.

Miten kunta tukee yhdistyksiä vapaaehtoistoiminnan ja yhteisöllisyyden vahvistajina?

Miten kunta toimii palveluja tuottavien yhdistysten suhteen?

Millaista yhteistyötä tehdään tapahtumien järjestämisessä ja tiedottamisessa?

Miten toimijat voisivat lisätä keskinäistä yhteistyötä, esimerkiksi **tilojen** käytön tai koulutuksen osalta?

Minkälaisia muita yhteistyösopimuksia kunta haluaa yhdistysten kanssa solmia?

Mitä sovitaan yhdistysyhteistyön rakenteista; foorumit, yhdistysillat, vuosikello tms?

Järjestöyhteistyön pelisäännöt

- **Erilaiset foorumitoimet.** Millaiset rakenteet kunnassa on yhdistysten ja kunnan väliselle yhteistyölle lakisääteisten vanhus- ja vammaisneuvostojen lisäksi, esim. säännölliset yhdistysillat, järjestöneuvottelukunnat, seuraparlamentit ym.
- **Myönnettävät avustukset ja tuet.** Millä perusteilla yhdistyksille myönnetään avustuksia, avustusten hakuajat ym.
- **Järjestöille tarjottavat toimitilat.** Yhdistysten käytettävissä olevat kunnan tilat, tilankäytön myöntämisperusteet, maksut ja maksuttomuus, miten tiloja haetaan.
- **Kumppanuustoiminta**
- **Yhteistyön vuosikello**
- **Kunnan järjestöyhteyshenkilöt & tukikeinot**

Yhteys
kuntastrategiaan!

Seurasiko kunnissa jotain? Kokemuksia kunnista

(Masku, Sauvo, Lieto, Vehmaa, Rusko, Mynämäki, Aura, Uusikaupunki)

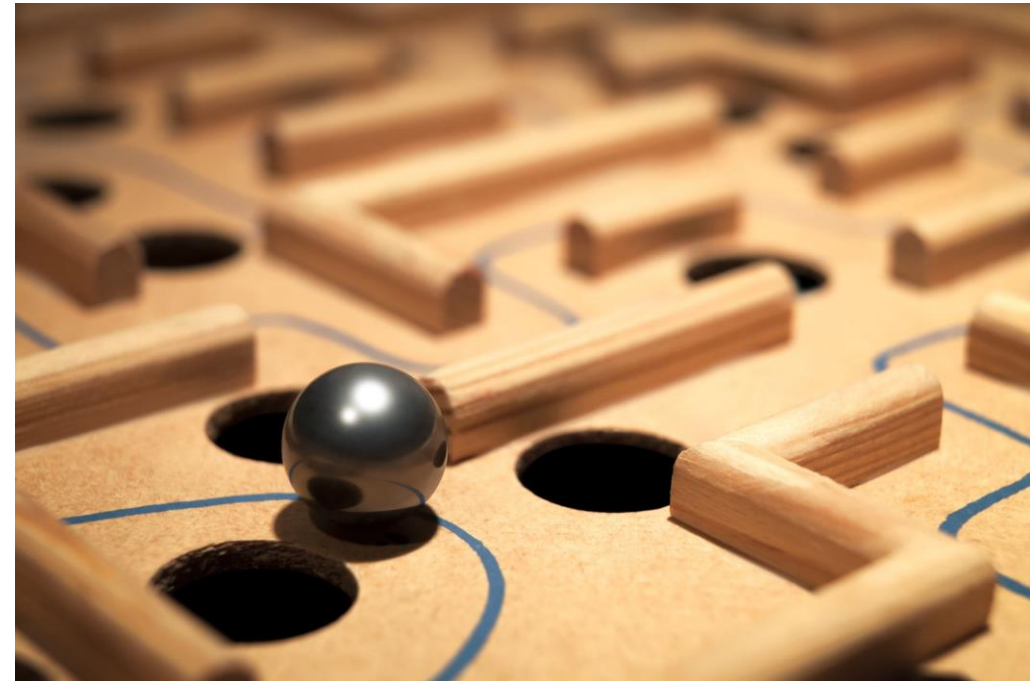
1. Avustuskäytäntöjen kehittämistä
2. Yhdistystilojen käytön kehittäminen
3. Yhteisiä tapahtumia
4. Yhteisiä hankkeita
5. Koordinointia ja tiedottamista
6. Yhdistysten palvelusopimuksia
7. Koulutusta yhdistyksille
8. Yhdistystoiminnan asiantuntemusta hyödynnetty
9. Nuorisotilojen kehittäminen
10. Päätäjien jalkautumisia
11. Yhteisesiintymisiä mm. rakennusmessuilla
12. Yhteistyötä yli rajojen

Haasteita silti ihan riittämiin...

1. Yhdistyksiä laidasta laitaan eivätkä kaikki kumminkaan mukana
2. Miten tarpeelliseksi ohjelma nähdään?
3. Miten siihen sitoudutaan?
4. Päivitys & seuranta
5. Syntyykö paperista uusia toimintatapoja?
6. Organisaation kannan henkilöityminen?
7. Srk?
8. ?
9. ?

Sektoreiden älykkäitä ylityksiä?

Pyörämatkailu,
kylämatkailu

Monien toimijoiden tiloja,
älykkäitä tiloja, tilojen
uusiokäyttöä

Sopeutumista ilmaston muutokseen,
turvallisuutta, kylien uusia
energiaratkaisuja

• SLUTRAPPORT FÖR PROJEKT HÅLLBARA BYGDER •

Hållbara bygder

26 bygder ställer om till en hållbar framtid

*Hela Sverige
ska leva!*

Kiitos!

Tauno Linkoranta

tauno.linkoranta@vskylat.fi

044 3039990

www.vskylat.fi

Varsinais-Suomen Kylät
Egentliga Finlands Byar